

Demografins ekonomiska effekter

Emelie Värja
Chefsekonom SKR

Finansiella förutsättningar

Intäkter 861 mdkr

☐ **Skatteintäkter 67 %**

☐ Generella bidrag 16 %

☐ Taxor och avgifter 5 %

☐ Riktade bidrag 5 %

☐

Kostnader 823 mdkr

☐ **Äldreomsorg 19%**

☐ **Grundskola 18 %**

☐ **Förskola och fritidshem
14 %**

☐ Funktionshindrade 11 %

☐ Individ och familj 7 %

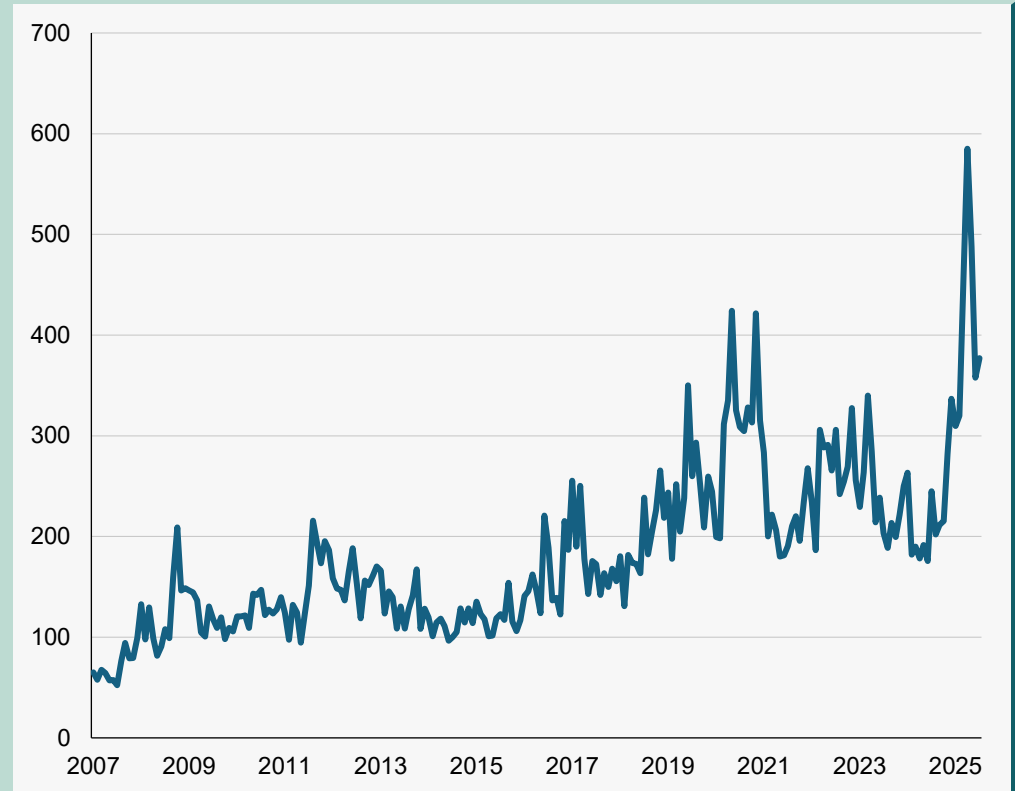
☐ Gymnasieskola 6 %

☐

Återhämtningen som tillfälligt kom av sig

- Svag konjunktur består i år och BNP-tillväxten tar fart först 2026.
- Antalet arbetade timmar minskar i år, men vänder upp nästa år.
- Skatteunderlagstillväxten stiger kommande år men prognosen för både 2024 och 2025 är lägre än tidigare bedömning.

Ekonomisk-politiskt osäkerhetsindex

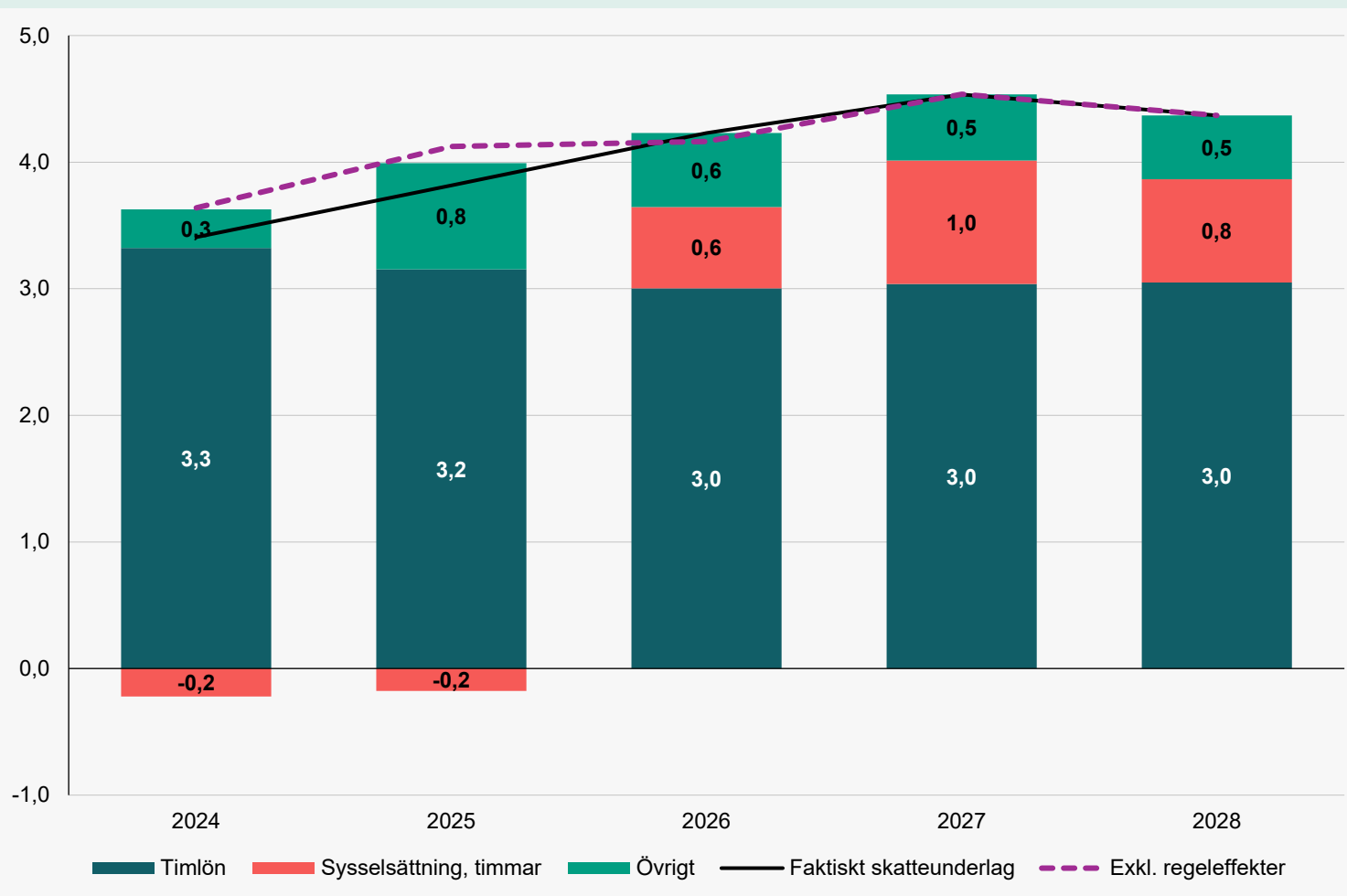

Källa: Economic Policy Uncertainty Index och Macrobond.

Skatteunderlaget i bidragstermer

Antalet arbetade timmar minskar två år i rad

Procentuell förändring respektive bidrag till förändring, procentenheter

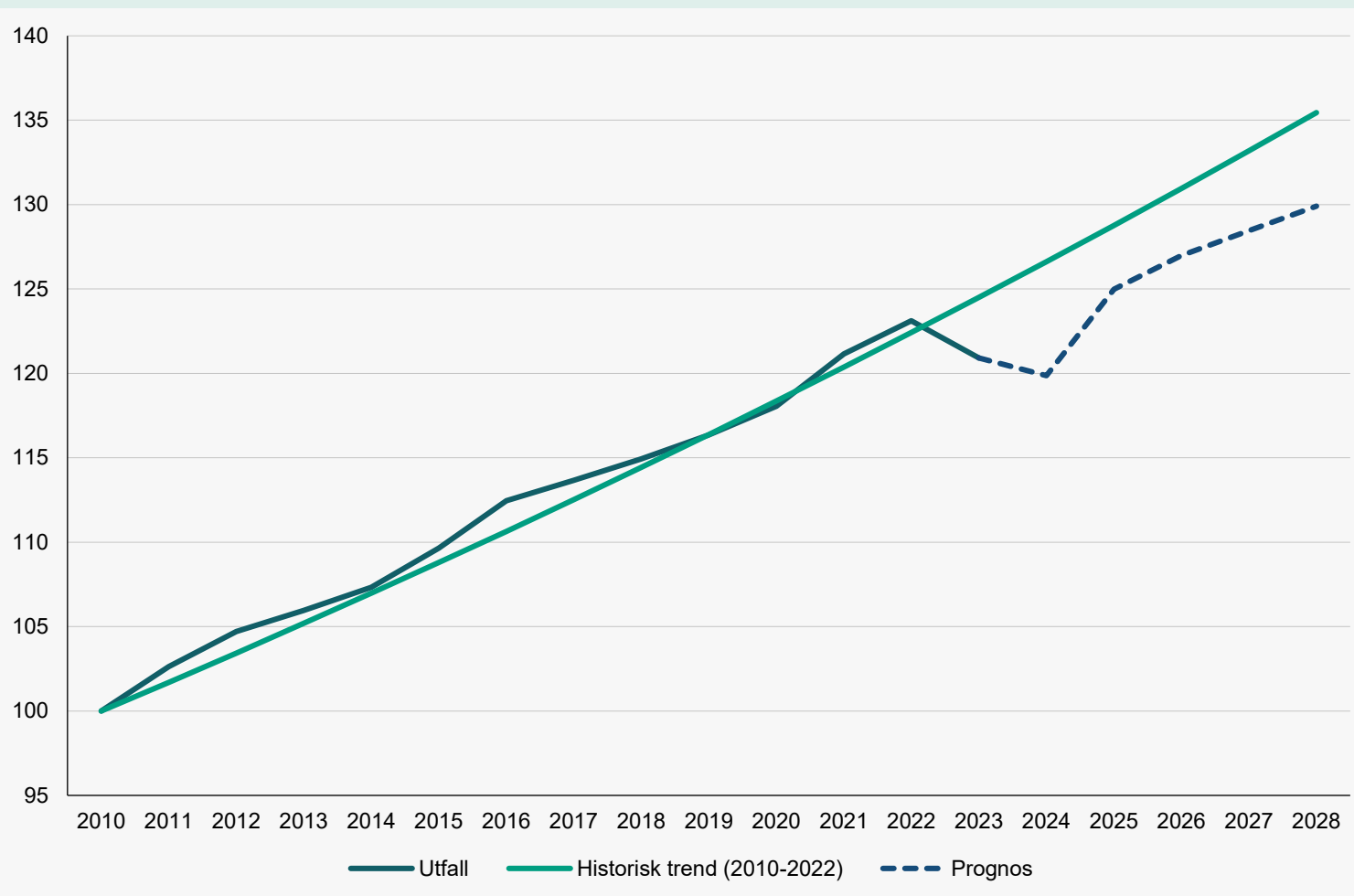

Källor: SCB och SKR.

Skatteunderlaget i reala termer

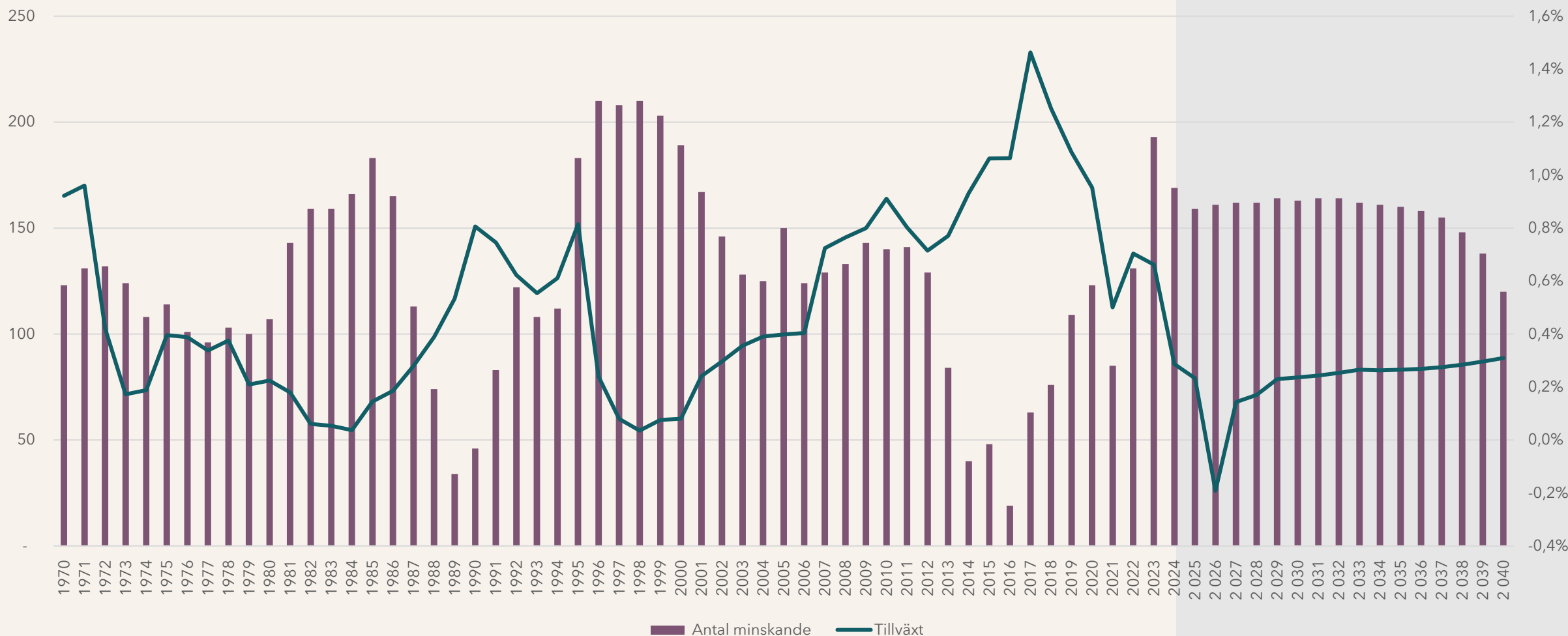
Kommunsektorns köpkraft är varaktigt urholkad

Index 2010 = 100

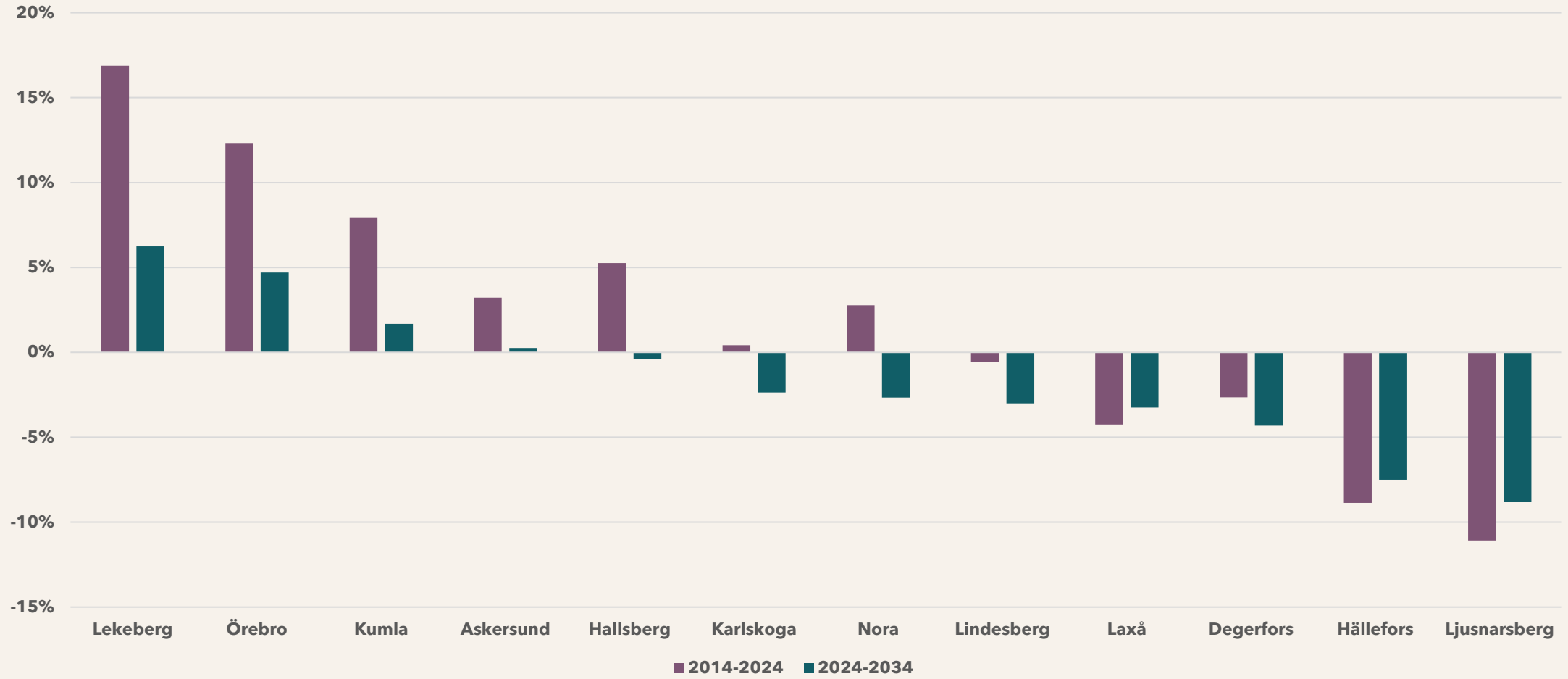

Källor: SCB och SKR.

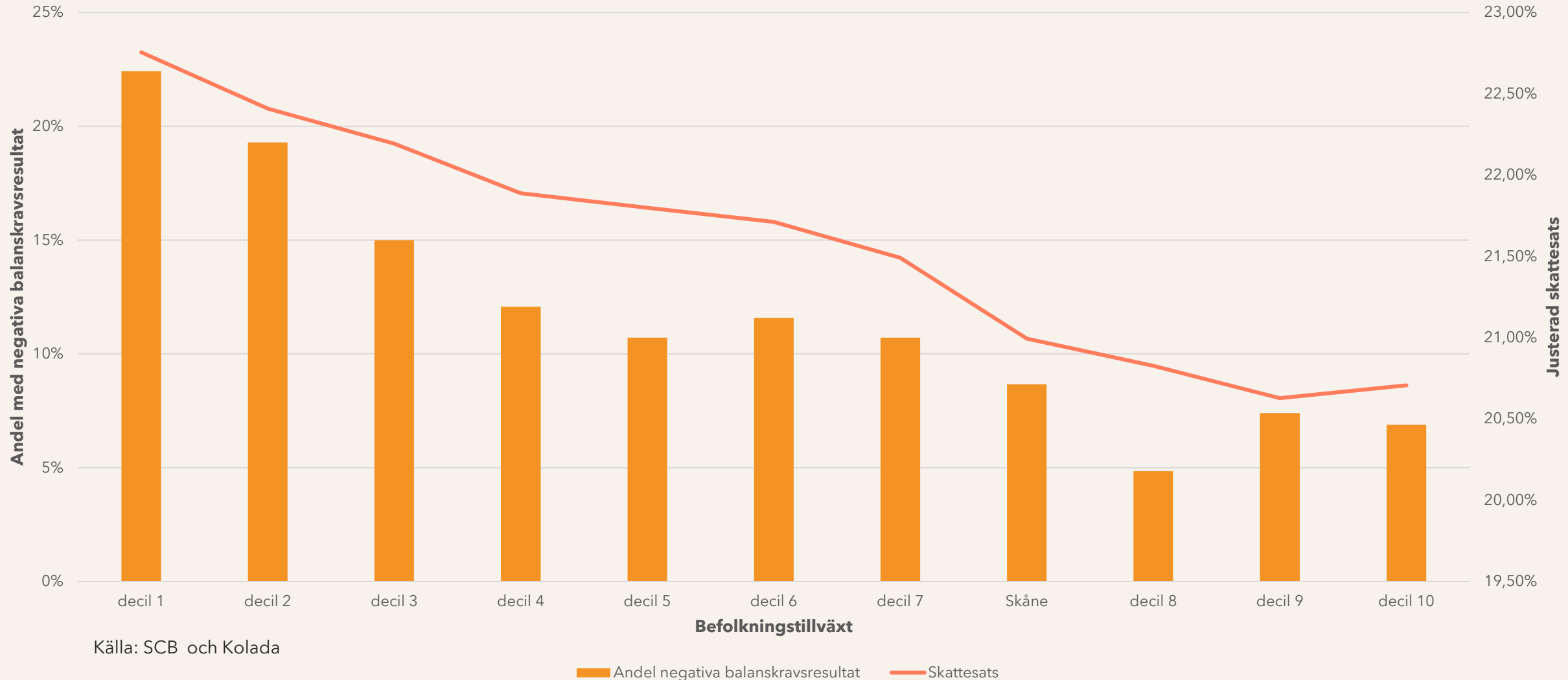
Demografi ger förutsättningar för kostnader

Tillväxt Örebro län

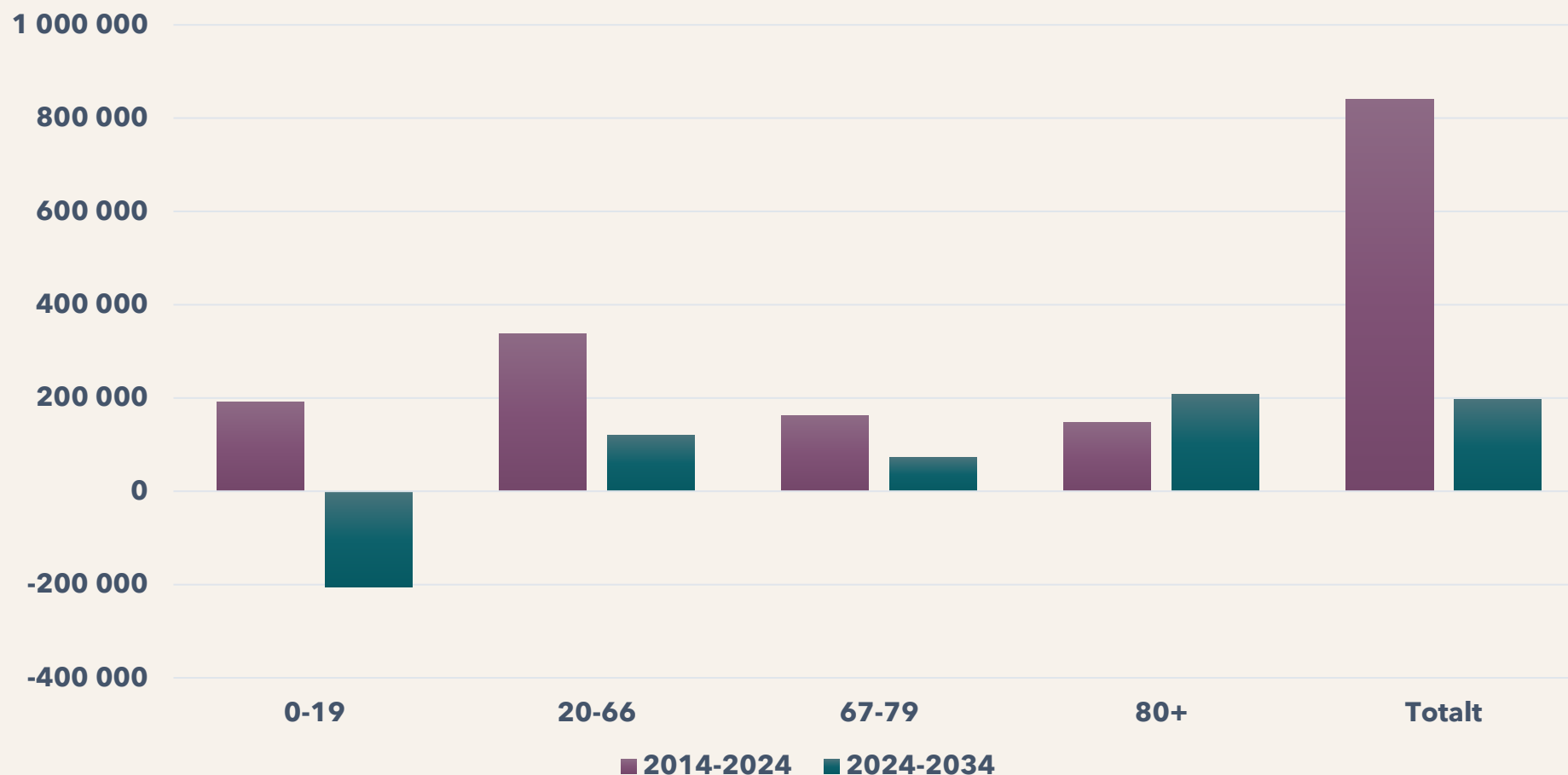

Är det svårt att krympa?

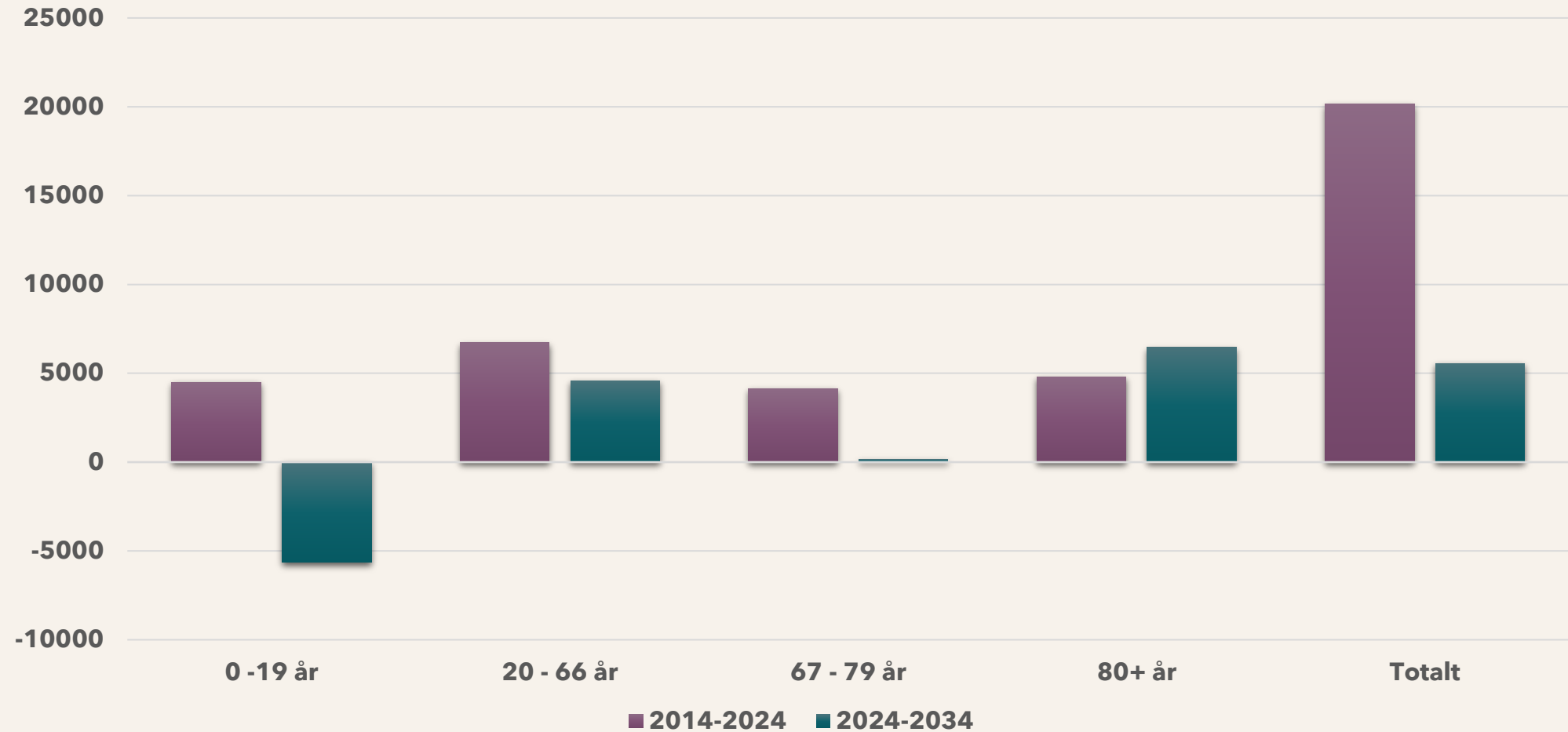
Utveckling 10 år tillbaka och framåt

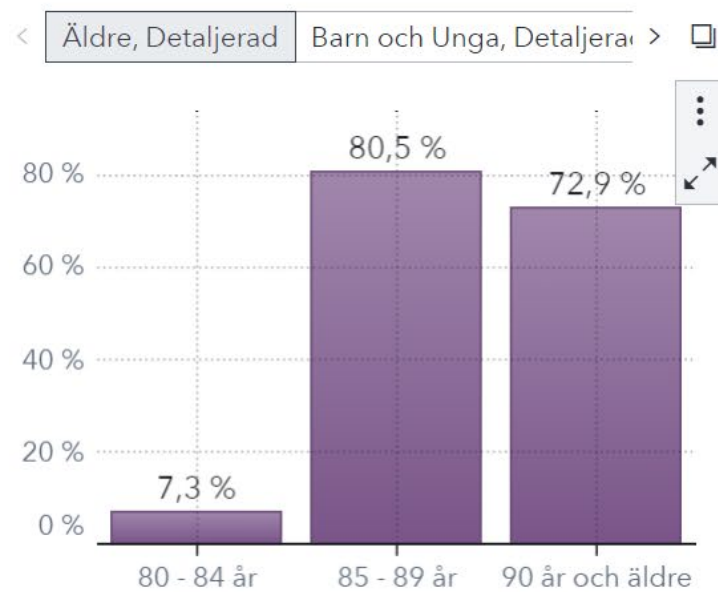
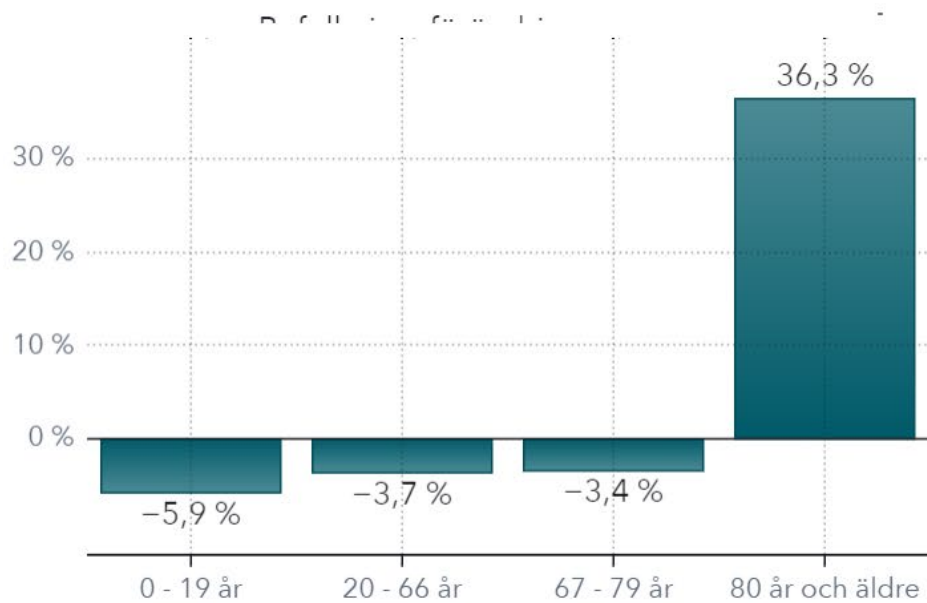
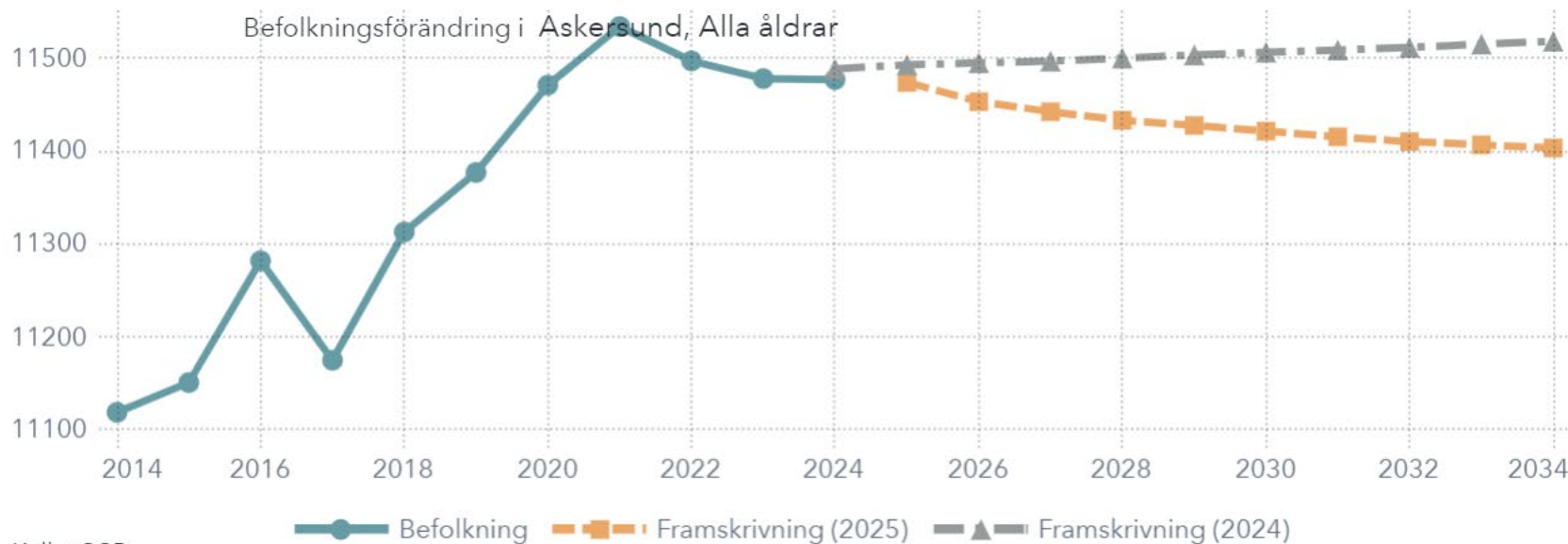
Antal. År 2014-2024 och 2024-2034

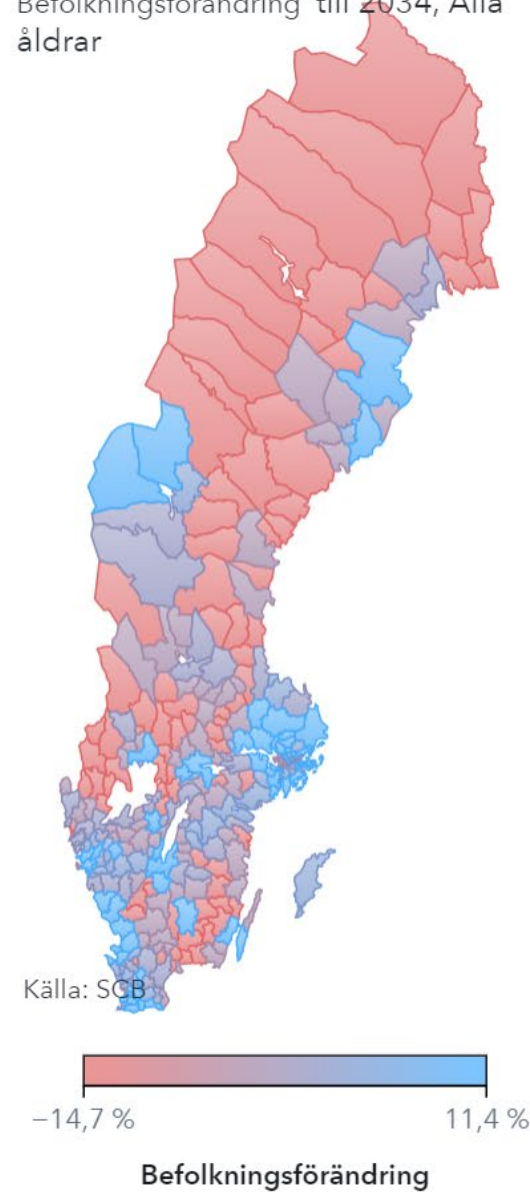
Örebro län

Antal. År 2014-2024 och 2024-2034

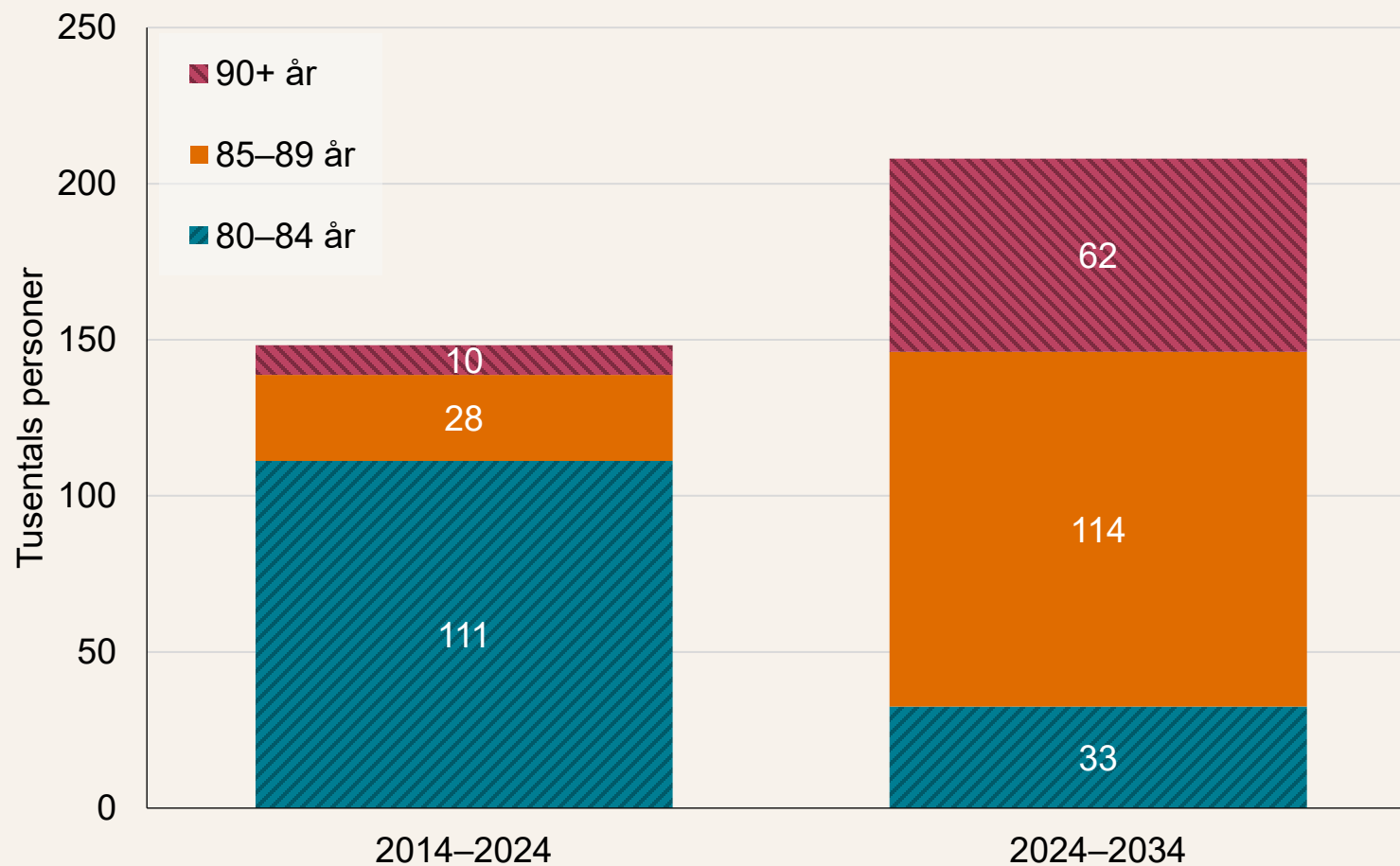

Befolkningsförändring till 2034, Alla åldrar

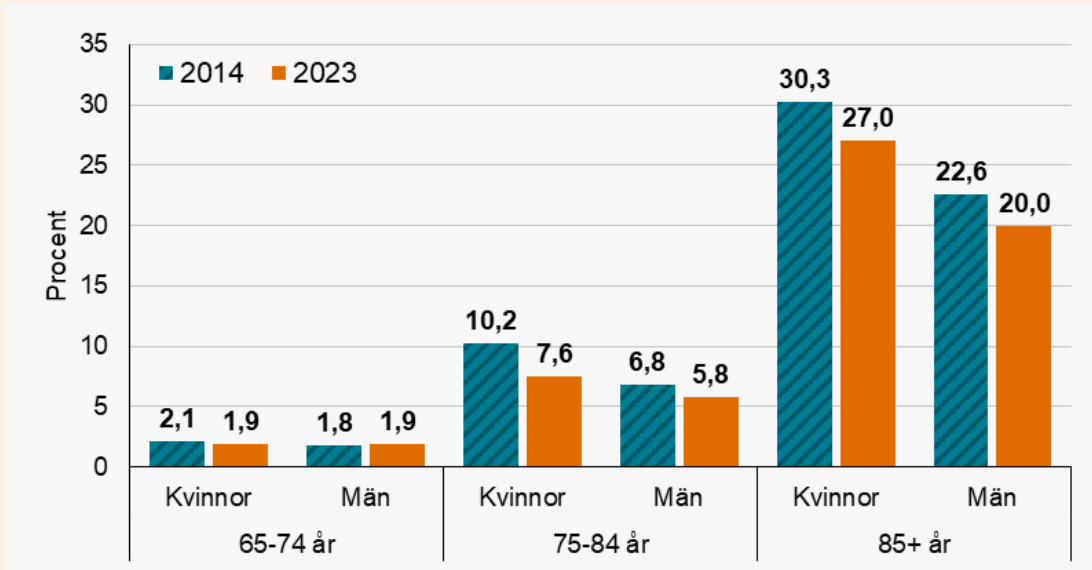
Kraftig ökning av antalet äldre

Lägre andel personer i omsorg

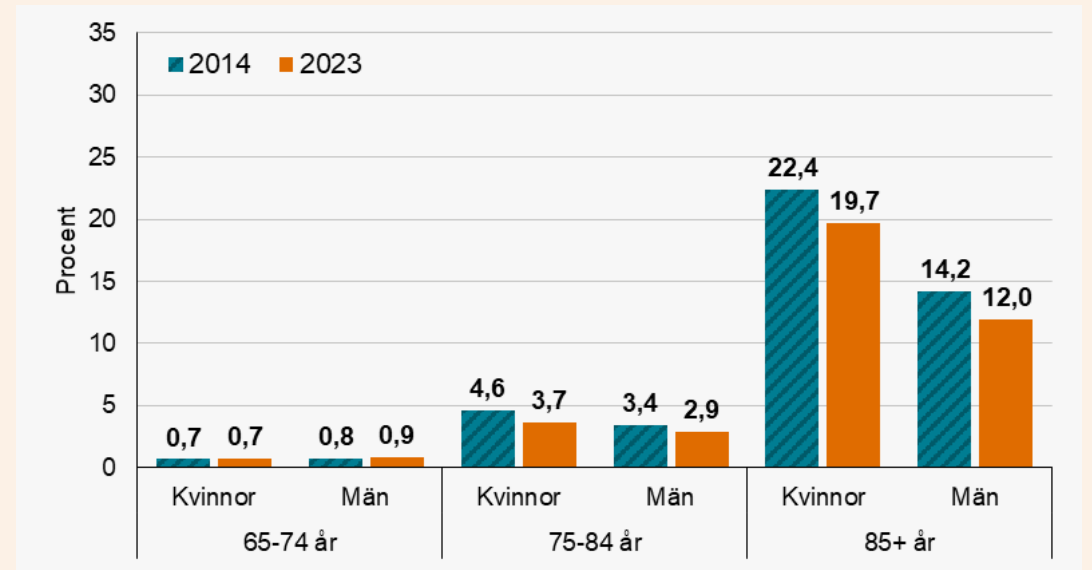
Andelen personer med omsorg minskar mellan 2014 och 2023

Andel personer med hemtjänst

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Andel personer i särskilt boende

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Förklaringar

Ökad livslängd

- Generellt bättre hälsa – klarar dagliga aktiviteter bättre.
- 40-talistgeneration skiljer sig från tidigare generationer.
- Fler med högre utbildning, fler med högre inkomst.

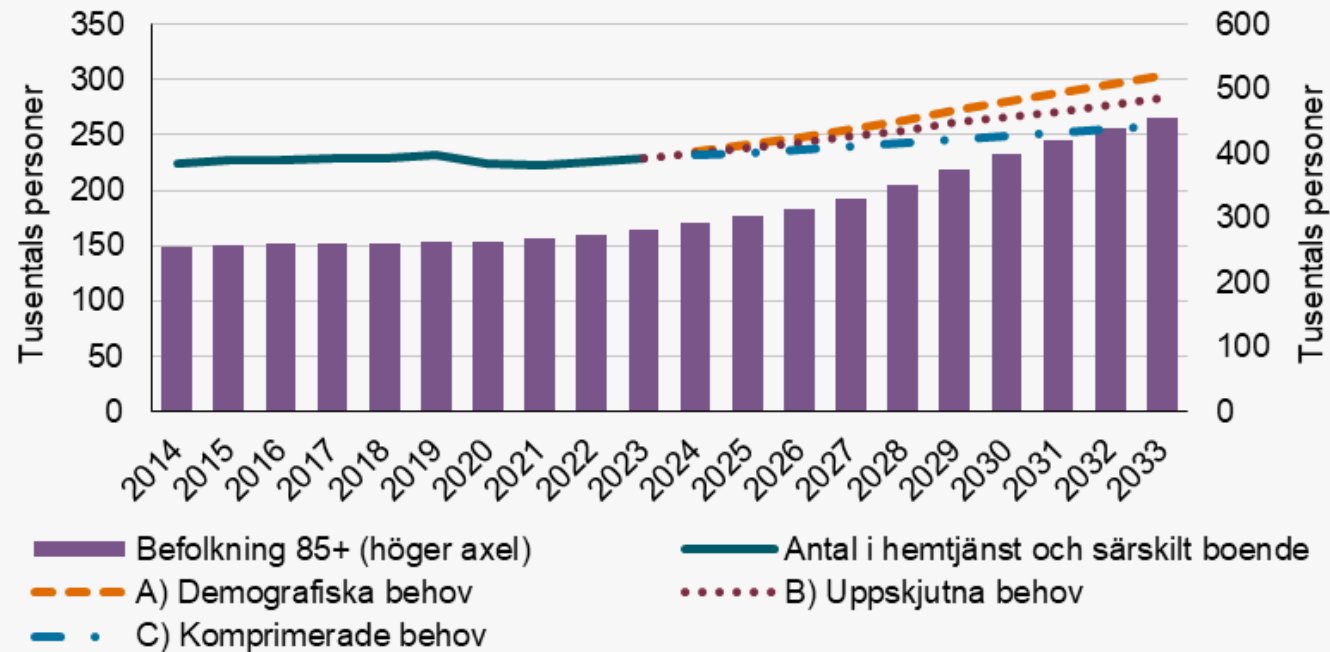
Övrigt

- Enskildas preferenser och önskemål
- Beteendeförändringar: e-handel, marknadslösningar och digital teknik
- Förebyggande arbete och välfärdsteknik
- Behov som tillgodoses av anhöriga, alternativa boendeformer
- En tuffare bistanndsbedömning
- Annat?

Tre olika framskrivningar

Demografi (A), uppskjutna behov (B) och komprimerade behov (C)

- De tre alternativen ger stora skillnader:
- A – ökning 33 procent
- B – ökning 24 procent
- C – ökning 13 procent
- Beräkningarna i årets Ekonomirapport baseras på alternativ B, uppskjutna behov.

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Personalframskrivning; anställda inom äldreomsorg

Alternativ A motsvarar SKR:s personalprognos 2023-2033: + 65 600 anställda (ökning med 32 procent).

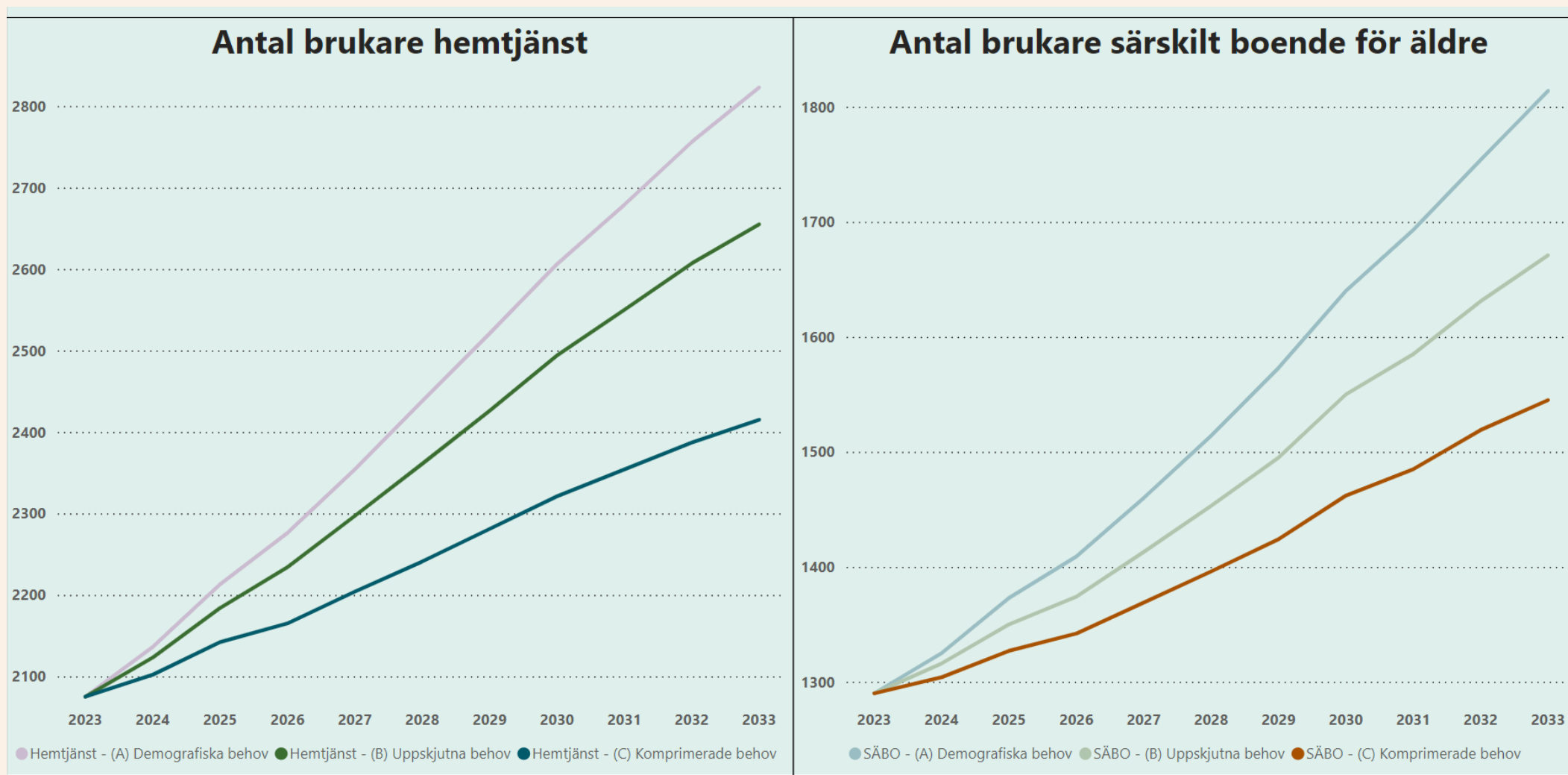
Med alternativ B: + 51 800 anställda (25 procent).

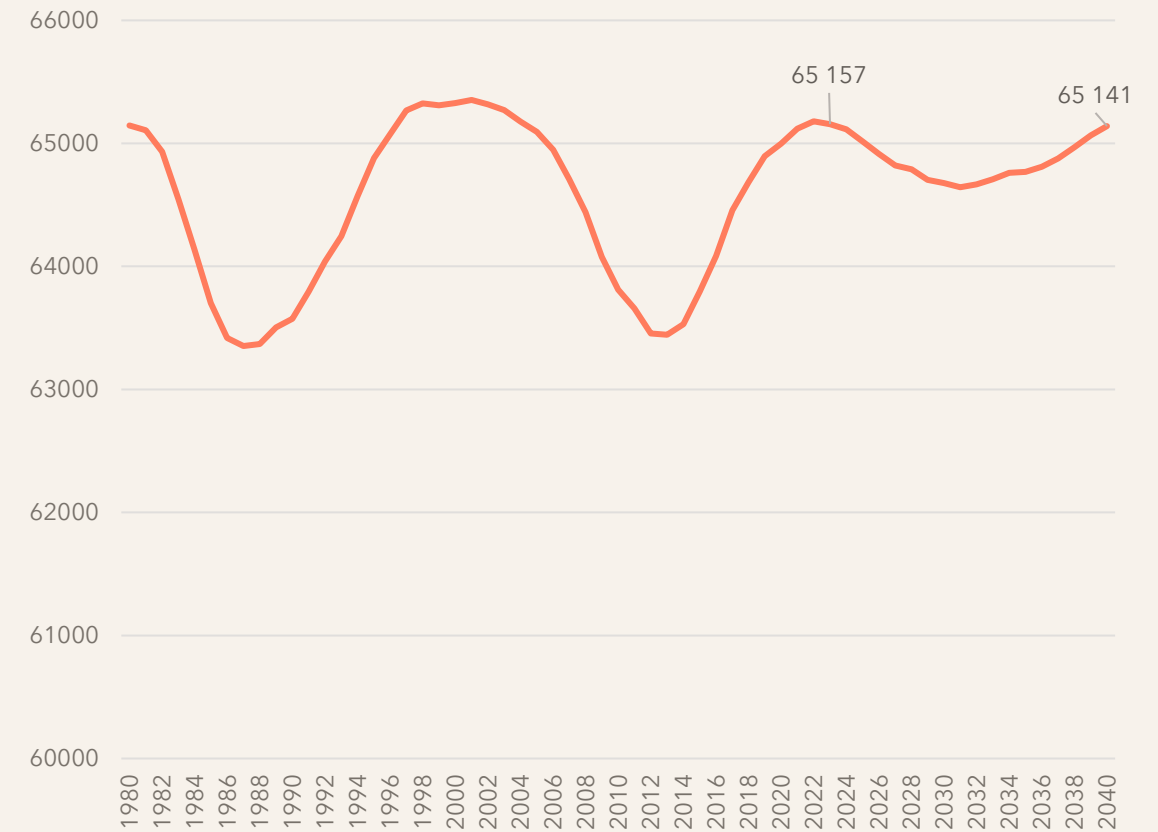
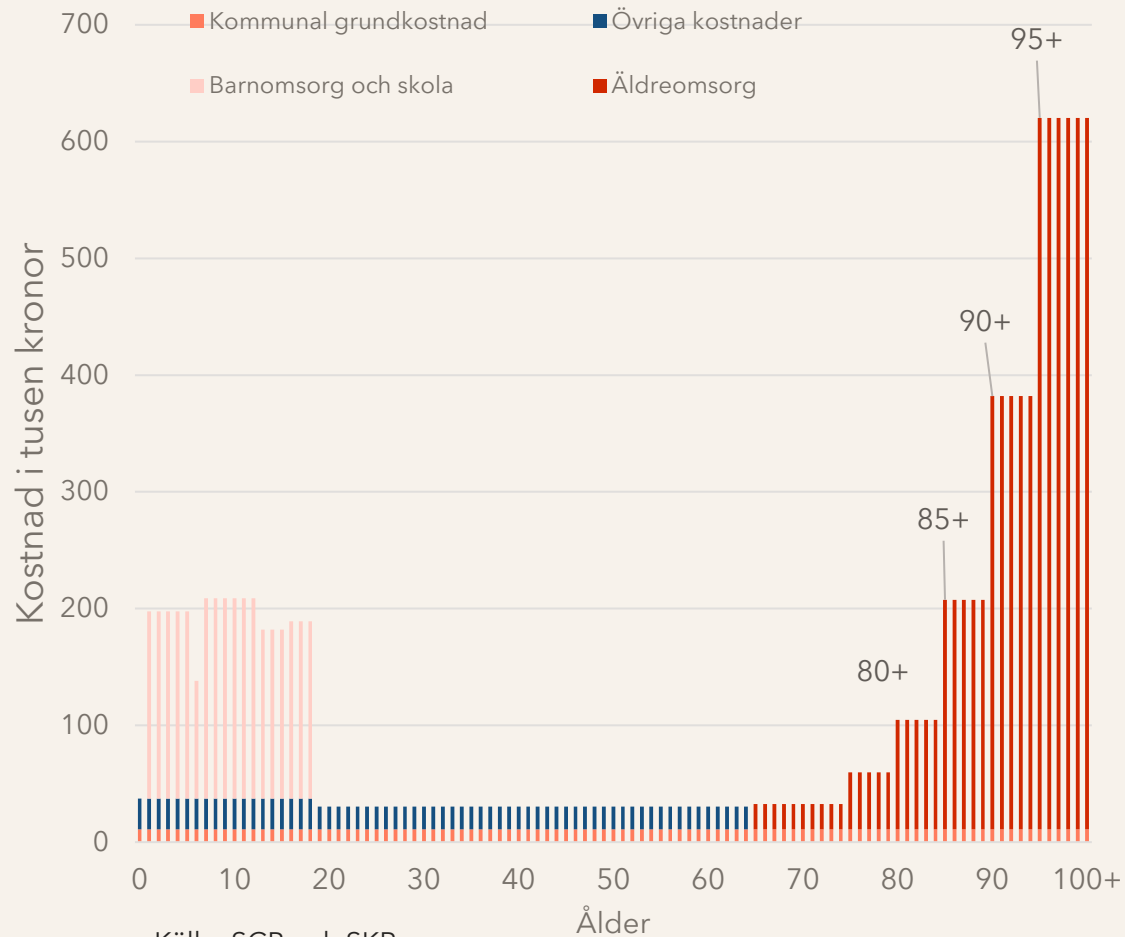
Med alternativ C: + 30 100 anställda (15 procent).

Kommunanpassat verktyg

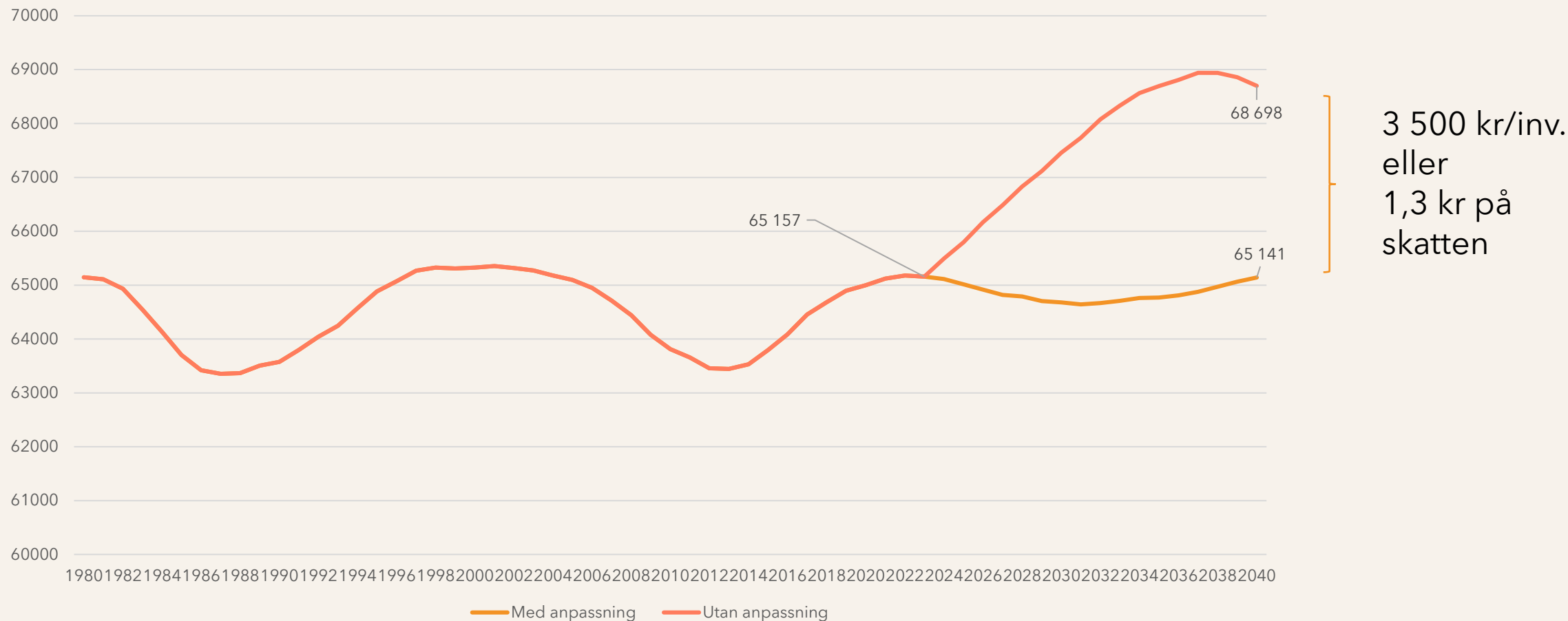
De nationella framskrivningarna på varje kommuns utgångsläge

Genomsnittskostnad per invånare

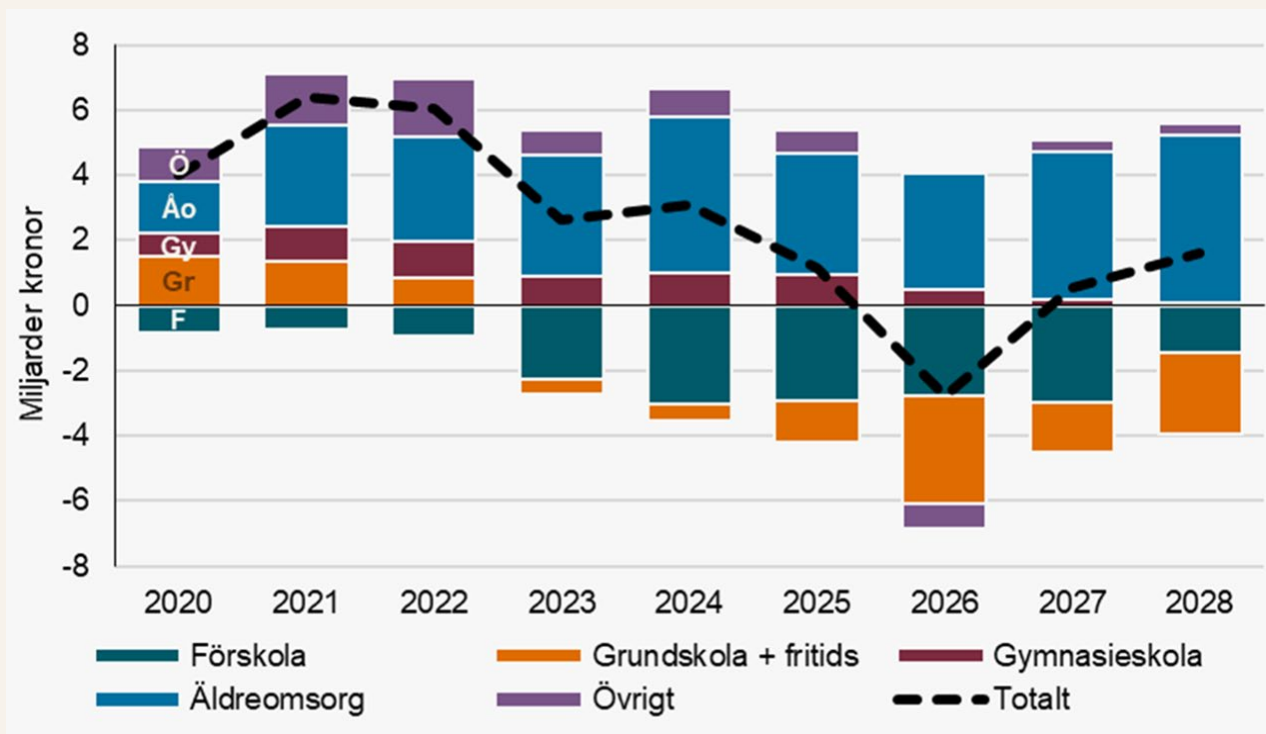
Kostnad per invånare utan anpassning

Källa: SCB och SKR

Demografiska behovsförändringar

Förändring i miljarder kronor jämfört med året innan

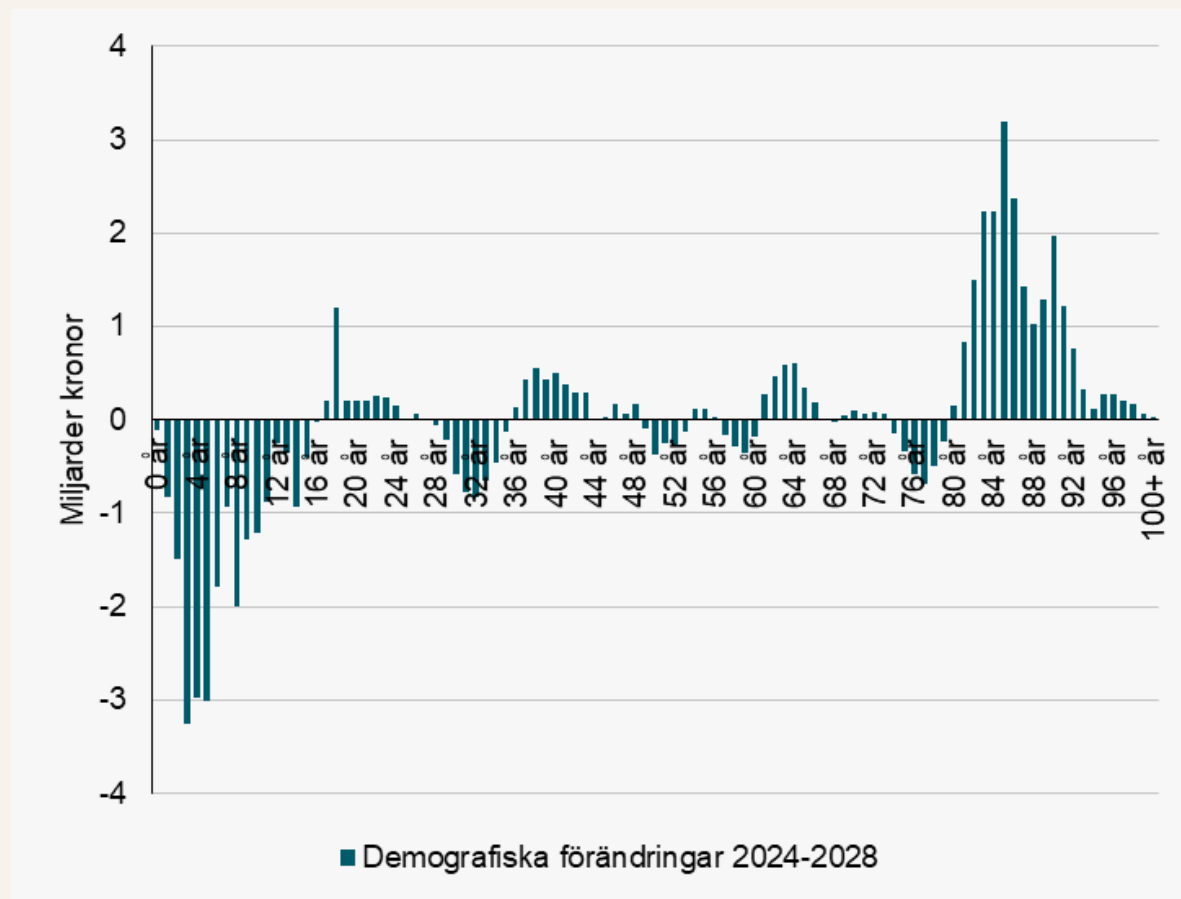

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

- Kommer från en period med stora behovsökningar.
- Massflyktingar återvänder 2026
- Mycket liten sammantagen demografisk behovsökning under perioden prognosperioden.
- Ökade behov av äldreomsorg till följd av fler 80+ år, men nedtonat jämfört med föregående prognoser.
- Alternativscenario för massflyktingar ger +3 mdr 2026

Demografin kräver anpassning

Kostnadsförändring per ålder, 2028 mot 2024. Miljarder kronor

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

- Minskade behov inom förskola, grundskola och skolbarnsomsorg till 2028 motsvarar 19 miljarder kronor.
- Behovsökningen i äldreomsorgen är ungefär lika stor.
- Det krävs och har påbörjats en anpassning i förskolan och grundskolan.
- Olika förutsättningar för anpassning i olika kommuner.
- Utredningar samordnas!

Sammanfattning

- Osäkerheten i omvärlden är stor, trots det måste fokus ligga på det långsiktiga
- Effekterna av den förändrade demografiska utvecklingen påverkar samtliga kommuner
- Men behoven och anpassningarna kommer se olika ut i olika kommuner